

Kísérleti telep

Szentendrén kísérleti telepet létesített az Építéstudományi Intézet — jelentette be szerdai sajtótájékoztatóján dr. Sebestyén Gyula, az intézet igazgatója. Eddig mintegy 50 millió forintot költöttek az új telep építésére, s néhány létesítményben, a nagy gépműhelyben, az elemgyártó üzemben és több laboratóriumban — már megkezdődött a munka. Az intézet tudományos munkája most már a korábbinál jóval szorosabban kapcsolódik az építészeti ágazat gyakorlati problémáinak megoldásához, az éves kutatási feladatok mintegy 70 százaléka ugyanis a vállalatoktól kaptak megbízást. (MTI)

Komócsin Zoltán cikke a Pravdában

A Pravda szerda reggeli számában Kipróbált fegyver az egységért folyó harcban címmel kéthasábos cikket közöl Komócsin Zoltánnak, az MSZMP Politikai Bizottsága tagjának, a Központi Bizottság titkárnak tollából. A cikk a proletár internacionalizmus jelentőségét méltatva hangsúlyozza, hogy a proletár internacionalizmus lényege és fő tartalma elsősorban a nemzetközi munkások közös ügye és érdekei iránti hűség.

A cikk — egyebek között — részletesen elemzi a Szovjetunió és Kommunista Pártjának nagy jelentőségét a béke védelme, a szocializmus építése, a szocialista országok biztonsága, a nemzetközi kommunista mozgalom harca, az imperialista háborús fondorlatok megállítására szempontjából.

A „18 méteres” ember

A jelenlegi „tetőn”, a második emeleten több mint tizen dolgoznak — ő éppen egyvonalon van velük. A tonnányi betont centi pontossággal oda rakja le, ahova kéri. Óvatosan elengedi, olyan simán, hogy porszem se rebben. Mindenki őt figyeli, az is, aki nem a közvetlen közelében van, lesi a szeme sarkából. Ő meg aztán éppenséggel odafigyel, baj ne érjen senkit. Két mély sóhaj — aztán újból emeli óriási karját. Lassan nyúl az újabb betonemelés után.

A feje akkora, mint más emberé és Pistának szólítják, vagy Pista bátyámnak. Nélküle megállna a tudomány. Megszakadhatnának, mire kész lenne a négyemeletes ház.

Kovács István darus anynyira „összenőtt” a gépével, hogy nem is azt mondják: „Pista!”, hanem hogy: „daru!”, ha emelni kell valamit. Kérdem, hogy működik a masina, így felel: „Négy műveltsor. Talppal megyek, fordulok, gémet billentek, emelek.” Így helyes az ige-razogás, első személyben: a gép nem megy, nem fordul, nem billent, nem emel. Csak ha Kovács István akarja. És szót kell fogadnia a masinának — a makrancoskodásból nagy baj lenne.

A kabinba csak ő mehet

Munkásszállások az olajmezőn

Összkomfortos barakkok — Orvosi rendelő

A szegedi olajmedencében 3 ezernél több ember dolgozik. Munkakörülményeikről tegnap számunkban beszámoltunk, annak a vizsgálatnak az alapján, amelyet a népi ellenőrök és a szakszervezetek képviselői végeztek. Ezzel a dolgozók szociális, kommunális helyzetéről adunk tájékoztatást, ugyancsak az említett vizsgálat összegzéséből.

A szénhidrogén-medence dolgozóit az időjárás viszonyaitól nehezen kerülhetik el munkavégzés közben. A téli hidegben védőöltőt kapnak, bár kifogásolható, hogy a kutatóknak a zamat kávé és a cukrot egy hónapra előre kiadják csomagban. Sokkal helyesebb lenne, ha mindennap megfőznék és úgy adnák ki, hogy valóban betöltse védő szerepét.

A munkavédelem a termelési feltételek sorába tartozik ugyan, de a vizsgálat megállapította, hogy az olajmezőn — kivéve a termelőket és a feltárókat — nem sokat törődnek a megelőző és oktató munkával. A balesetek oka leszükhethető két területre: a technikai hiányosságokra és a gondatlanságra. A tapasztalat azt bizonyítja, hogy a balesetek háromnegyed része a felületes és gondatlan munkavégzés következménye.

A dolgozók táppénzének kifizetése elég körülményes az olajmedencében. Más üzemekben, ahol a létszám meghaladja a százat, önálló kifizetőhely működik és bérrel együtt a táppénzt is folyósítják. A szegedi medence munkásainak azonban Szolnokon utalványozzák a táppénzt. Az üzemegeknek bírálják el az igényjogosultságot, sőt a számfeljegyzést is elvégzik, de aztán el kell küldeniük a központba, ott is számfeljegyzik, majd a bérjegyzékkel együtt visszaküldik. A bizonylatok azonban a központban maradnak. Ez viszont az ismételt megbetegedéseknél, vagy a reklamációknál nehézséget okoz, hosszú idő elteltik, mire kézhez kapják pénzüket a dolgozók. Ezen talán máris egyszerűsítették a vizsgálat hatására.

Az olajbányászok és a medence beruházásain dolgozó vállalatok munkásai részére az itteni üzemvezetőségek biztosítanak üdülőjegyeket, szakszervezeti beutalókat. A kutatóüzem dolgozóit ebben az évben összesen 47, a termelőket pedig 34 vállalati, illetve SZOT-beutalót kaptak. A vizsgálatot végző szakszervezeti tisztségviselők szerint ez a szám nem felel meg a rendelkezéseknek, a központból legalább 70–70 darab beutalót kellett volna kapniuk a két üzem dolgozóinak.

A medence munkásai két nagy barakkvárosban laknak. A dorozsmai szálláson 626-an, az algyőiében pedig kettőzren. Az algyői városkában hat nagy barakképület építettek, a szállás a hármaskategóriába van sorolva és a lakók havonta 75 forintot fizetnek. A szállást a kitermelő vállalat munkásain kívüli igénybe veszik a beruházásnak dolgozó üzemek dolgozóit és a honvédség építő alakulatának tagjait is. Egy-egy szobában három laknak, kényelmes a berendezés, központi fűtéssel (gázkonvektorok), mosdó- és zuhanyozóhelyiségek, főzőkonyhák állnak a lakók rendelkezésére. Van külön orvosi rendelő is.

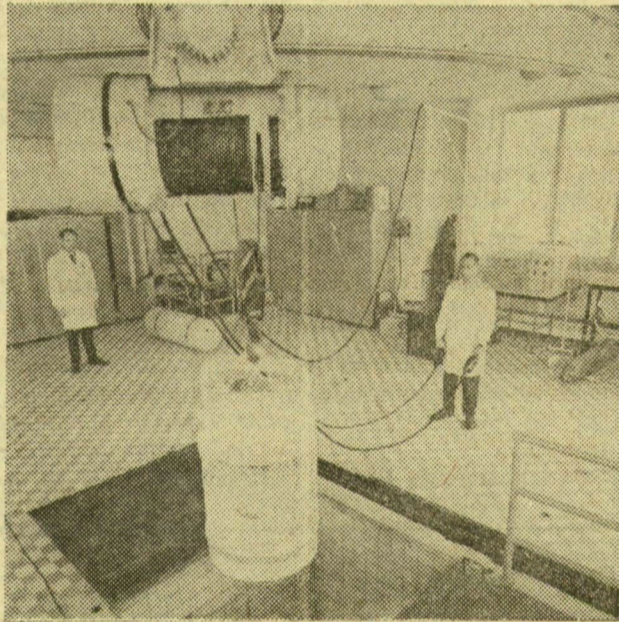
A vendégeket a Feriegyi repülőtéren a fővárosi tanács vb elnöke, Sárlos István és a fővárosi tanács más vezetői, valamint dr. Herbert Plaschke, az NDK nagykövete fogadta. (MTI)

Hazánkba érkezett Berlin főpolgármestere

A fővárosi tanács végrehajtó bizottságának meghívására Herbert Fechner, az NDK fővárosának, Berlinnek főpolgármestere vezetésével küldöttség érkezett szerdán délelőtt Budapestre.

A vendégeket a Feriegyi repülőtéren a fővárosi tanács vb elnöke, Sárlos István és a fővárosi tanács más vezetői, valamint dr. Herbert Plaschke, az NDK nagykövete fogadta. (MTI)

Konténerben a sugárforrás

Az MTA Izotóp Intézetében működik Közép-Európa egyik legnagyobb Gamma-besugárzó laboratóriuma. A berendezés segítségével az alapoktatási munkákon kívül számos gyakorlati jelentőségű kísérletet végeztek. Polietilén-kábeleket sugározta be, hogy hőállóságukat fokozzák (az így nyert anyag

160 Celsius-fokot is elbír károsodás nélkül). Sugárkezelés után számos mezőgazdasági termék sokkal tovább tárolható. A búza, a mák, a cukorrépa stb. terméshozama jelentősen megnövelhető. Képzünk: Konténerben érkezik a nagy aktivitású sugárforrás.

A lakásépítéssel párhuzamosan fejlesztik a kommunális szolgáltatásokat

Szerdán ülést tartott a Helyiipari és Városgazdasági Dolgozók Szakszervezetének központi vezetősége. Szilágyi Lajos építésügyi és városfejlesztési miniszterhelyettes tájékoztatta a szakszervezet vezető testületét a következő tervidőszak lakásépítési programjáról és az ezzel összefüggő kommunális szolgáltatások fejlesztéséről, továbbá a szolgáltatást végző dolgozók élet- és munkakörülményeinek javításáról.

A harmadik ötéves terv időszakában 300 000 lakás épül, a negyedik ötéves tervidőszakra pedig 400 000 építést irányoznak elő. Az állami erőből épülő lakások száma megkétszereződik; az új otthonok 55 százaléka városokban és iparosított területeken lesz. A lakásépítéssel lépést kell tartani a közművesítésnek, a kommunális szolgáltatásoknak. Az utóbbi

években ugyanis a szolgáltatásoknál bizonyos elmaradás volt tapasztalható. Ki kell alakítani a lakásellátás és a kommunális ellátás összehangolt, komplex fejlesztési koncepcióját, s meg kell határozni az igények társadalmilag indokolt színvonalát és meg kell teremteni a feltételeket az igények kielégítéséhez. Hazánkban a lakásállomány a negyedik ötéves tervidőszak végére 3,3 millió körül lesz, ennek körülbelül 30 százaléka állami tulajdonban. Az állami tulajdonban levő lakóépületek, illetve lakások mintegy 80 százalékát kezelik a kommunális vállalatok. Tevékenységük évek óta nem kielégítő: sem a lakók házi javítás anyagi kerete, sem a kivitelező kapacitás nem felel meg a követelményeknek. Elavult a házfelügyelő rendszer is.

A miniszterhelyettes beszámolója után a központi vezetőség elemezte, hogyan alakult a szolgáltatási vállalatok gazdálkodása az új mechanizmus körülményei között. Leszögezte, hogy jobban össze kell hangolni a szolgáltatásokat igénybevevők, tehát a lakosság — és a szolgáltatásokat végző vállalatok érdekeit.

A zár nyitja

Mindennapi történetek: „A tanácsnál könnyen boldogultam. Ahhoz a T. B.-hez küldtek engedélyért, akinek tavalyelőtt soron kívül juttattam a divatos televíziókészülékből. Csak egymásra néztünk, in-

tezt a szemével, hogy megismert. Várni se kellett — oda-szólított a többi várakozók előtt.”

„Nézzé, kedves Z. G., megrendeléseket csak abban az esetben áll módunkban teljesíteni, ha Önök lesznek olyan kedvesek műszaki ellenőrként alkalmazni a főmérnökünket. Hogy nincs akadály? — akkor máris rendben van. A megrendelést még ma visszaigazoljuk.”

„Mondja meg őszintén — mit tehetett volna a helyükben? Arra a szivattyúra fel-tétlenül szükségünk volt... Megpróbálkoztunk mi már bel- és külkereskedelmi vállalatnál — szóba se álltak velünk. Ekkor említették azt a kis vidéki üzemet. A többit ismeri: kérték, szerezzük meg számukra a beruházási hitelt. Megszereztük, hiszen ügyis megérdemelték.”

„A brigád szerette volna megkapni lebontásért a gyár elavult kényelmét, de az üzemvezetők mégsem nekünk adták, hanem H. H.-nak, a művezetőnek. Ő ráhordta egy telekre, aztán az egészet továbbadta jó pénzért. Mi társunknak akarunk házat emelni, nem sitemlik meg. Akiknél az előny nem érik mindenki hasznává. Az érdekeltség körében maradvák: nem az a gyár kapja a megrendelést, amelyik leggyorsabban teljesíthetne, hanem az ügyeskedő... Végeredményben rosszabbul jár a vevő és az eladó, tehát a magyar gazdaság. A minikorrupció kizárólag egyéni érdekeket szolgál. A közösség mindenkit veszít vele.”

Sajnos, ezek valóban mindennapi történetek. Hozzájuk sok hasonló példát találhatunk, melyeken már alig lepődünk meg. Legyintenek rá: nem nagy dolgok, legtöbbje még csak nem is bűncselekmény. A hivatalnoknak nem írják elő az engedélykiadások sorrendjét, a műszaki ellenőr végeredményben kellett, a hiteljuttatás szabályosan történt, az üzemvezetőséget egyetlen bíróság sem marszatalhatja el döntéséért, a tűzőnő miért ne vállalhatna szabad idejében varrónőt?

A közvélemény már meg-

ütközés nélkül szemléli az effajta eseteket, módszereket — gyakran felmenti szerepét: „nem tettek mást, mint éltek adottságaikkal, pozíciójuk teremtette előnnyel...”

S mivel e közömbösség egy-re általánosabb, a módszer szinte polgárjogot nyer. Bölcsék kövénnek, mindenfajta ügyintézését meggyorsító csodaszerek ismerik el az ezerarcú „szívességet”, az apró vagy nagyobb ellenszolgáltatásokat. A minikorrupció — sajnos — életelmégyintézésé, követendő gyakorlati avatódik. Szomorú, hogy akik nem csinálják, nemcsak előnyüket vesztenek, hanem megkülönböztetetten hátrányos helyzetbe kerülnek: utolsók lesznek a sorban. Szóval: becsületességükért súlyosan megfizetnek.

Mi e módszer terjedésének az oka? Legtöbben az új mechanizmust emlegetik, erőteljesebb érdekeltségrendszerünköt. Tapasztalati tény, hogy az új mechanizmus alapjában megpezdítette az egész gazdasági, sőt társadalmi életünket; hogy sokoldalúan érdekeltette tette az embert a termelésben, a közéletben. De tagadhatatlan, hogy a növekvő követelmények nem mindig találkoznak megfelelő lehetőséggel, s ilyenkor adódik egy-egy túllontúl „rugalmas megoldás”.

Tényleg gyorsan elintéződik a megrendelés, a kérés, a kivánság, a magasabb fizetés — a baj ott van, hogy a manipuláció olyanoknak jut, tatja az előnyt, akik ezt többnyire ténylegesen nem érdemlik meg. Akiknél az előny nem érik mindenki hasznává. Az érdekeltség körében maradvák: nem az a gyár kapja a megrendelést, amelyik leggyorsabban teljesíthetne, hanem az ügyeskedő... Végeredményben rosszabbul jár a vevő és az eladó, tehát a magyar gazdaság. A minikorrupció kizárólag egyéni érdekeket szolgál. A közösség mindenkit veszít vele.

Érdemes elgondolkozni a jelenség máris látható jegein és várható következményein. Ma főként bosszúságot okoz, holnap már húsba vágó károkat „eredményez”. Képzelnék el, hogy ha szakmai, gazdasági, cél-szerűségi szempontok helyett inkább a kapott borítékért, az ilyen vagy olyan szíves-ségért hozzák meg a fontos döntéseket. Magyarul: ha például egy ruhagyártól nem kizárólag a kedvező minőség és az ár alapján vásárol a kereskedelmi vállalat, hanem a felkínált ajándékért, viszontszívességért. A minikorrupció azonban nemcsak „dologi kárral jár”. Erkölcsi, etikai következményei legalább ilyen súlyosak. Nem szükséges bizonygatni, hogy mennyire csökken a munkakedv abban a műhelyben, ahol a főnök furcsa, egyéni szempontok alapján osztja el a munkát.

Jobb életünk, életkörülményeink nyitja nem a viszontszívességekben, a minikorrupció látszólagos sikerében rejlik. De ahhoz, hogy megszabaduljunk egyre súlyosodó ballasztjától, meg kell szabadulni éltető elemétől, a karrieristáktól, ügyeskedőktől, gazdasági életünk kisebb-nagyobb ellentmondásaitól. A vállalati bürokráciától, az üzemek, kereskedelmi partnerek, vállalkozók és megrendelők között viszonylag gyakori körülményeskedéstől, vagy éppen a kibontakozást akadályozó jogi túlszabályozottságtól. A zár nyitja ez: érdekeltségi rendszerünkben eleve lehetetlen kell tenni az ügyeskedés a minikorrupció módszereit.

Matkó István

CSÜTÖRTÖK, 1969. OKTÓBER 16.

DELMAGYARORSZÁG 3

P. Sz. M.